

Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság

2015/2274(INI)

27.7.2016

VÉLEMÉNY

a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság részéről

a Külügyi Bizottság részére

az EU Iránnal kapcsolatos stratégiájáról a nukleáris megállapodást követően
(2015/2274(INI))

A vélemény előadója: Marietje Schaake

PA_NonLeg

JAVASLATOK

A Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság felkéri a Külügyi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi módosításokat:

1. emlékeztet arra, hogy a Tanács határozata, amely szerint a közös átfogó cselekvési tervben vállalt kötelezettségek végrehajtása eredményeként fel kell oldani az Iráni Iszlám Köztársaság elleni összes nukleáris vonatkozású szankciót, lehetőséget kínál az Iránnal való kapcsolatok újbóli felvételére, valamint alkalmat és előnyöket teremt mindkét félnek azáltal, hogy lehetőséget ad az európai vállalatok számára az iráni piac újbóli megnyitására; arra is emlékeztet, hogy a jelentős, viszonylag magasán képzett és fiatal népességgel, valamint a régió egyik legváltozatosabb GDP-összetételével rendelkező Iránnak beruházásokra van szüksége, és az ország potenciális piacot jelent a kiváló minőségű európai áruk számára;
2. megjegyzi, hogy számos bizottsági nyilatkozat és Iránba látogató több uniós küldöttség – a legutóbbi alkalommal a főképvisező/alelnök és hét biztos részvételével – a kereskedelmi és gazdasági kapcsolatokra összpontosított;
3. hangsúlyozza, hogy a kereskedelem és a globális szabályokon alapuló kereskedelmi rendszerhez való újbóli hozzáférés eszköz lehet Irán nemzetközi elszigetelődésének megtörésére, valamint a kereskedelem fontos eszközként szolgálhatna a politikai párbeszéd, valamint a régió országai közötti együttműködés megerősítésére, a regionális fejlesztésnek, a foglalkoztatásnak és a stabilitásnak a tágabb térségben történő növelése érdekében;
4. felszólít az EU kereskedelmi politikája és az uniós energiapolitikai elvek közötti koherenciára, és úgy véli, hogy az összes Iránban folytatandó jelenlegi és jövőbeni uniós projektnek és beruházásnak teljes mértékben összhangban kell lennie az Unió hosszú távú dekarbonizációs kötelezettségvállalásaival;
5. aggodalmát fejezi ki a korrupció magas szintje és a kereskedelmet megkerülő szankciók miatt, melyek a szürkegazdaság kialakulásához vezettek és veszélyeztetik az európai befektetéseket; ezért hangsúlyozza, hogy küzdeni kell a korrupció ellen, növelni kell az átláthatóságot és Iránban tényleges magánszektor és piacgazdaságot kell kialakítani;
6. emlékeztet arra, hogy az uniós kereskedelempolitika hozzájárul az Unió által védett értékek védelméhez és előmozdításához; kiemeli, hogy az EU és Irán közötti kereskedelmi kapcsolatok megújításának Iránban az emberi jogok és alapvető szabadságok, valamint a nemzetközi munkaügyi, szociális és környezetvédelmi normák javításával kell együtt járnia; ezenkívül úgy véli, hogy az ezeken a területeken érezhető javulás elengedhetetlen fontosságú a kereskedelmi és befektetési kapcsolatok megújításához, az irániak életkörülményeinek és jólétének javítása érdekében; arra is emlékeztet, hogy Irán aláírta a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányát (ICCPR) és a Gyermek Jogairól szóló Egyezményt, és arra szólítja fel Iránt, hogy következetesebben tartsa be nemzetközi kötelezettségeit;
7. megjegyzi, hogy az iráni gazdaság több mint 70%-át az állam ellenőrzi, potenciálisan problémákat okozva az Iránban működő európai vállalatoknak, valamint hogy a fokozott

kereskedelem megerősítheti egyes nem választott személyek gazdasági, katonai és politikai erejét; arra kéri a Bizottságot, hogy két évvel a szankciók feloldása után nyújtson be jelentést a lehetséges akadályokról, amelyekkel az Iránban működő európai cégek szembesülhetnek, illetve arról, hogy ezeknek a kereskedelmi kapcsolatoknak milyen hatása lehet Iránra; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy Irán a külföldi beruházások szempontjából kedvező környezetet alakítson ki, összhangban a pénzmosás elleni küzdelemmel foglalkozó Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF) ajánlásaival;

8. hangsúlyozza, hogy számos környezeti kihívás – többek között vízhiány és talajromlás – fenyegeti Iránt, ezért az üzleti együttműködésben rejlő lehetőségek maradéktalan kihasználása mellett az EU-nak együtt kell működnie Iránnal a környezetvédelem fokozása és a környezeti szempontból fenntartható fejlődés előmozdítása érdekében;
9. megjegyzi, hogy az Iránnal való kereskedelmi és együttműködési megállapodásról szóló tárgyalásra vonatkozó jelenlegi uniós meghatalmazás elavult; felszólítja az EU-t, hogy mérje fel az Irán Kereskedelmi Világszervezethez való csatlakozását célzó tárgyalások újraindításának lehetőségeit, hiszen a WTO-tagság tovább liberalizálná az iráni gazdaságot, ösztönözné a növekedést, beépítené az országot a globális szabályokon alapuló kereskedelmi rendszerbe és mechanizmust biztosítana az Iránnal együtt bevezetésre kerülő, szükséges gazdasági reformok támogatására, valamint az Irán által vállalt nemzetközi kötelezettségek betartására; hangsúlyozza továbbá annak fontosságát, hogy Irán gazdasági és kereskedelmi kapcsolatokat alakítson ki a regionális szereplőkkel, egy, a WTO-szabályokat tiszteletben tartó gazdasági és kereskedelmi tömb megteremtése érdekében; megjegyzi, hogy e regionális párbeszéd kialakításához és felépítéséhez az Európai Unió rendelkezésre tudja bocsátani szakértelmét és támogatását; felhívja a Bizottságot, hogy Irán WTO-szabályokhoz való közelítése és az európai beruházások védelme érdekében vizsgálja meg a kereskedelmi és befektetési kapcsolatok megerősítését szolgáló lehetőségeket; hangsúlyozza, hogy egy formális tárgyalási keret lehetővé tenné az EU számára, hogy a legnagyobb integrált piacként és gazdasági blokként teljesen kihasználja helyzetét, és fórumot hozzon létre az eszmecseréhez és a párbeszédhez;
10. úgy véli, hogy az európai vállalatokkal aláírt számos szerződés ellenére Irán képtelen teljesíteni kötelezettségvállalásait a likviditás hiánya miatt, ördögi körbe kergetve az iráni nyitás folyamatát;
11. fontosnak tartja megjegyezni, hogy a nukleáris megállapodás nem érintette az USA egyes – különösen az emberi jogi visszaélésekkel, a terrorizmus támogatásával és a ballisztikus rakéták tesztelésével kapcsolatos – szankcióit, amelyek továbbra is érvényben maradnak; sajnálja, hogy a még mindig érvényben lévő, USA által kiszabott szankciók korlátozzák az EU politikai mozgásterét, és megakadályozzák az amerikai üzleti tevékenységet folytató uniós vállalatok iráni működését; helytelennek tartja, hogy a jogbiztonság és a kiszámíthatóság garantálásához az Európai Unió az USA kormányától függjön, és kéri a Bizottságot és az Európai Külügyi Szolgálatot, hogy ideiglenes jelleggel folytassa az USA-val való párbeszédet és együttműködést, többek között mentességek megadásával mindaddig, amíg meg nem állapodnak a végleges megoldásban;
12. úgy véli, hogy az iráni beruházások körüli – a területen kívüli hatályú amerikai törvényeknek és a dollárügyleteknek betudható – jogbizonytalanság arra kényszeríti az EU-t, hogy módosítsa az Iránnal kapcsolatos kereskedelempolitikáját; azt szeretné, ha az

Iránnal lebonyolított valamennyi ügyletet euróban teljesítenék, hogy megakadályozzák az amerikai hatóságokat olyan büntetések kiszabásában, amelyeket korábban egyes európai bankokra róttak ki;

13. megjegyzi, hogy az EU diverzifikálni szeretné az energiaforrásait, és Irán kulcsfontosságú szereplő a nemzetközi energiapiacra, ezért támogatja az e területen Iránnal folytatott együttműködés elmélyítését; ösztönzi az Európába irányuló iráni kőolaj- és gázexportot, valamint az új technológiai megoldások, a megújuló energiaforrások és az energiahatékonyság fejlesztését célzó együttműködés fokozását;
14. kiemeli a nyitott és biztonságos iráni internetben rejlő lehetőségeket a digitális gazdaság szempontjából; ismételten kéri egy hatékony európai exportellenőrzési rendszer kialakítását, hogy meg lehessen előzni a kettős felhasználású áruknak és technológiáknak az emberi jogok megsértésére és az EU ellen történő felhasználását;
15. megjegyzi, hogy a vállalati társadalmi felelősségvállalásra vonatkozó iránymutatások hatékony végrehajtása döntő fontosságú, ha azt szeretnénk, hogy az EU és Irán között megélénkülő kereskedelmi kapcsolatok pozitív hatást fejtsenek ki az iráni társadalom egészére;
16. kéri, hogy a kereskedelmi kapcsolatok megerősítése során szenteljenek külön figyelmet az európai és iráni kkv-k szerepének;
17. hangsúlyozza, hogy nemi szempontból kiegyensúlyozott és inkluzív növekedésre van szükség Iránban; szorgalmazza, hogy fordítsanak külön figyelmet a jogi megkülönböztetést elszenvedő iráni nők szerepére, valamint az Iránba látogató európai nők vallási szimbólumok kötelező viselése miatti helyzetére, ami eltántoríthatja őket az Iránba utazástól.

**A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN
TARTOTT ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE**

Az elfogadás dátuma	14.7.2016
A zárószavazás eredménye	+: 25 -: 4 0: 4
A zárószavazáson jelen lévő tagok	William (The Earl of) Dartmouth, Laima Liucija Andrikienė, Maria Arena, Karoline Graswander-Hainz, Yannick Jadot, Ska Keller, Jude Kirton-Darling, Alexander Graf Lambsdorff, Bernd Lange, Emmanuel Maurel, Anne-Marie Mineur, Sorin Moisă, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Marietje Schaake, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Joachim Starbatty, Iuliu Winkler, Jan Zahradil
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Reimer Böge, Victor Boştinaru, Klaus Buchner, Gabriel Mato, Bolesław G. Piecha, Pedro Silva Pereira, Ramon Tremosa i Balcells, Wim van de Camp, Jarosław Wałęsa, Pablo Zalba Bidegain
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	Mara Bizzotto, Bernd Kölmel, Jozo Radoš, Dariusz Rosati, Mylène Troszczynski